

Hutba (19. januar 2018. god)

Uspjet će i spasit se onaj ko sačuva i spasi svoju porodicu

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَ قُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَ يَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۝

O pravovjerni, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti, i o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti, koji se onome što im Allah zapovijedi neće opirati, i koji će ono što im se naredi izvršiti. (Et-Tahrim 6.)

Draga braćo,

Kur'an nas podsjeća da smo pored lične odgovornosti, kao njegovi robovi i namjesnici na Zemlji preuzeli emanet i odgovornost i za vlastitu porodicu. Musliman stalno ima na umu da zbog nemara spram najbližih i neizvršenih roditeljskih obaveza može iskusiti ahiretsku kaznu.

Zbog vlastitih propusta ili grešaka, zapostavljajući svoju porodicu, možemo biti kažnjeni još na ovom svijetu. A teška je to i bolna kazna kada čovjek ostane lišen ljubavi, poštovanja i podrške od svog bračnog druga. Duboka je to bol i praznina kada čovjeka zaborave njegova djeca, unučad, braća i sestre. Gorko je iskustvo i iskušenje kada čovjeku okrenu leđa rođaci i rodbina, a on, nekada voljen i štićen u porodičnom gnijezdu, ostane usamljen i prepušten sam sebi. Istovremeno, ma koliko volio svoje najbliže, sa njima bezbrižno živio i radovao se, vjernik nikada ne zaboravlja Allahove riječi.

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝

Imanja vaša i djeca vaša su samo iskušenje, a u Allaha je nagrada velika. (Et-Tegabun 16)

Svima nama je, bez razlike i izuzetka, potrebna porodica. U djetinjstvu porodica ulijeva ljubav i samopouzdanje, a u zreлом dobu pruža utjehu i podršku. Niko, pa čak ni Božiji poslanici nisu mogli sami prebroditi životne izazove i prepreke. Osjećali su zebnju od starosti bez porodice i vlastitog potomstva.

Zekerijja a.s. u svojim dovama skrušeno je molio: رَبِّ لَّا تَذَرْنِي فَرْدًا - *Gospodaru moj, ne ostavljaj me samog.* Jakub a.s. oslijepio je od tuge za sinom Jusufom a.s. Ibrahim a.s. u dovama je molio za opskrbu i zaštitu svojoj supruzi Hadžeri i sinu Ismailu a.s., a bez pomoći brata Haruna a.s., Musa a.s., se nije mogao suprotstaviti faraonovom zlu i tiraniji.

S obzirom na to, dužni smo s vremena na vrijeme podsjećati sebe i druge da je porodica naša luka spasa i tvrđava spokojsva. Nema te karijere niti profita koji može nadomjestiti sigurnost i toplinu obiteljskog doma. Nema blistavijeg ordenja od odgovornog i uspješnog očinstva i majčinstva. Ako sačuvamo svoju porodicu, uz Božiju pomoć, nadoknadit ćemo sve ostalo što propustimo i zakasnimo učiniti. Ako pokidamo porodične veze i poremetimo familijarne odnose, ništa nam ne može nadoknaditi propušteno i povratiti izgubljeno.

Iskustvo nas isto tako uči, da se svim trajnim životnim vrijednostima prvo naučimo u svojim porodicama, pa tek onda u školama i na fakultetima. Poštovanje koje danas pokazujemo prema starijima, prvo smo naučili u svojoj kući poštujući roditelje.

Moralne vrline poput solidarnosti i darežljivosti bez kojih ne može opstojati ni jedno društvo, također, nosimo iz svojih porodica. Roditelji su nas prvi naučili da je lijepo i pohvalno dijeliti dobro sa braćom i sestrama, a da je ružno i sebično željeti uspjeh i dobro samo sebi.

Naša porodica danas izložena je brojnim iskušenjima. Značajno smo skratili vrijeme u kojem prelazimo prostorne udaljenosti, ali sve manje imamo vremena jedni za druge. Unaprijedili smo sredstva komuniciranja, ipak, nedostaje iskrenih razgovora, međusobnog razumijevanja i povjerenja. Mnogi od nas žive bolje od naših roditelja, a istovremeno smo nezadovoljniji i nezahvalniji od njih. Mislimo da smo zauvijek usrećili svoje potomstvo obezbjeđivši mu materijalnu egzistenciju, a možda nikada nismo pokušali istinski razumjeti svog supružnika, osluhnuti unutrašnji svijet našeg djeteta, prepoznati uzdah i zabrinutost svojih roditelja. Poslanik a.s. upućuje nas na međugeneracijsko razumijevanje. Savjetuje nas da pokažemo poseban senzibilitet prema djeci i omladini, a da prema starima, našim očevima i majkama, dedama i nanama iskažemo zasluženno poštovanje.

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَ لَا يَعْرِفَ شَرَفَ كَبِيرِنَا

Nama ne pripada onaj ko nema milosti prema mladima i ko ne iskazuje poštovanje prema našim starijima, poručuje Poslanik Muhammed a.s. (hadis bilježe Ebu Davud i Tirmizi)

Zato, danas, kada govorimo o važnosti porodice i porodičnih vrijednosti preispitajmo svoju spremnost da našu porodicu ojačamo ličnim primjerom dobrih roditelja, blage i samilosne djece, braće i sestara koji se međusobno vole, pomažu i savjetuju. Jesmo li spremni kao roditelji i članovi porodice preuzeti svoj dio odgovornosti i priznati sopstvene greške i propuste?!

Roditelji su prečesto zauzeti svojim poslovnim obavezama, tako da su djeca prisiljena provoditi svoje vrijeme s drugima. S obzirom da niko našoj djeci ne može pokloniti ljubav i odgoj kao što su to u stanju savjesni i odgovorni roditelji, dobro vodimo računa kome u našoj odsutnosti povjeravamo brigu za našu djecu.

Posebno smo dužni bdjeti nad zdravljem naše djece. Zabrinjavaju nas pojave epidemija i oboljenja malodobne djece koje su posljedica nedovoljne brige roditelja za njihovu pravovremenu medicinsku zaštitu i liječenje. Odgovorni roditelji, za dobrobit vlastite djece, slijede i primjenjuju stručne i preventivne savjete ljekara. Istovremeno, tjelesno i mentalno zdravlje djece i mladih ugroženo je zbog pretjerane upotrebe savremene tehnologije. U veoma ranoj fazi života, već u predškolskoj dobi neki roditelji omogućavaju i dopuštaju djeci da koriste mobitele, tablete i drugu tehnologiju. Čak kad takve loše navike ugrožavaju zdravlje djece, i ostavljaju posljedice na njihov psihički i emocionalni razvoj; rijetko pronalazimo načina da takve navike odlučno ispravimo i promijenimo.

Upozorimo i podučimo našu omladinu na negativne posljedice neograničenog pristupa savremenoj tehnologiji. Smanjena tjelesna aktivnost, razni deformiteti zbog predugog sjedenja, izloženost nasilju i pornografiji, te virtualno zlostavljanje samo su neke posljedice sa kojima se djeca i mladi suočavaju u virtuelnom svijetu. Našu omladinu treba podsjetiti da je savremena tehnologija sredstvo koje treba služiti čovjeku, a ne opsesija o kojoj će ovisiti žrtvujući većinu slobodnog vremena i aktivnosti.

Objasnimo im da nije lijepo i moralno sve što im se tamo nudi. Kao što moramo insistirati na neprekidnom ponavljanju i vježbanju kako bismo djeci pomogli da nauče matematiku i pravopis, jednako tako nesmiijemo dopustiti ni preskakanje „domaćih zadataka“ iz morala i etike. Naša djeca brzo će zaboraviti moralne pouke ako svi mi u svakodnevnom životu te lekcije ne budemo praktično živjeli i primjenjivali.

Nije dovoljno samo kritikovati i konstatovati nedostatke i mahane kod svoga potomstva. Svaka negativna posljedica koja se manifestira na površini ima svoj dublji, prikriveni uzrok. Što duže zatvaramo oči nad uzrocima naših nedostataka, negativne posljedice će biti veće i teže. Što duže budemo upirali prstom u drugoga, tražeći u njemu krivicu za neuspjeh, sve ćemo biti udaljeniji od rješenja problema koji nas muče.

Hasan el Basri je govorio: *Ako primjetiš u svog djeteta ono što mrziš, učini pokajanje Allahu džellešanuhu i zatraži Njegov oprost, jer je to udio tvoje naravi, odnosno tvoj grijeh koji si ranije počinio.*

Draga braćo,

Allah džellešanuhu obećava oprost onima koji nakon teških riječi, uvreda, poremećenih porodičnih i rodbinskih odnosa smognu snage da oprostite, obnove pokidane veze i nastave činiti dobro i pomagati svojim bližnjim. Habil nije uzvratio istom mjerom na Kabilovu mržnju, Jusuf a.s. oprostio je braći spletke i nepravdu. Veličina njihovog djela ostala je do danas ideal i nadahnuće vjernicima. Slijedeći Allahove izabranike musliman strpljivo prašta bližnjima, jer očekuje i nada se da će i njemu oprostiti Onaj koji mnogo prašta. Prašanjem musliman u očima vjernika postaje uzorom dobrote i čestitosti, a kod Allaha dž.š. postiže poseban ugled i visoke stepene.

Poslušajmo Allahove riječi: *Neka se čestiti i imućni među vama ne zaklinju da više neće pomagati rođake i siromahe, i one koji su na Allahovu putu rodni kraj svoj napustili; neka pređu preko toga i nek praštaju! Zar vama ne bi bilo drago da i vama Allah oprostí? A Allah prašta i Milostiv je. (En-Nur 22)*

Gospodaru naš podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju. Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu kada si nam već na Pravi put ukazao i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj koji mnogo daruje! Gospodaru naš, oprostí nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv.

Meho Šljivo

Šef odjela za hatabet, vaz i iršad